

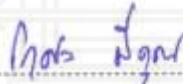
หัวข้อคุณิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร
สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อและนามสกุล นางยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์
วิชาเอก หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ
3. อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุมาน

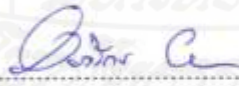
คุณิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2555

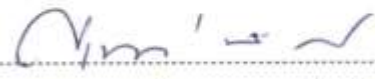
คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สุจิตต์ เพียรชอบ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุมาน)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ เล็กวิไล)

 ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ชื่อย่อฉบับพิมพ์ การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย นางยุพาพรรณ ศรีสวัสดิ์ รหัสนักศึกษ 4502100029 **ปริญญา** ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจิตต์ เขาวงกิตพงศ์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ

(3) อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุมาน **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (2) ประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง การประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง) และการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาหลักสูตรเสริมฉบับร่าง ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย และด้านหลักสูตรและการสอนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ หลักสูตรเสริมฉบับร่างชุดที่ 1 และชุดที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สอนอิสลามศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 30 คน นำมาทดสอบระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เพื่อแยกระดับทักษะเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และปรับปรุง ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทักษะปรับปรุงและปานกลางจำนวน 21 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน และ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ชุดการเรียนจำนวน 2 ชุด ใช้เวลาในการเรียนชุดละ 30 ชั่วโมง ได้แก่ ชุดที่ 1 สาระเกี่ยวกับ พื้นฐานการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ใช้สำหรับผู้ที่มีระดับทักษะปรับปรุง และชุดที่ 2 สาระเกี่ยวกับการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ที่เน้นกิจกรรมการฝึกทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ใช้สำหรับผู้ที่มีระดับทักษะปานกลาง และปรับปรุง โดยในหลักสูตรเสริมได้บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอน และ (2) ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยทดลองใช้หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยกลุ่มผู้เรียนระดับทักษะปรับปรุง หลังเรียนหลักสูตรเสริม 2 ชุดมีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นระดับปานกลาง และกลุ่มผู้เรียนระดับทักษะปานกลาง หลังเรียนหลักสูตรเสริม 1 ชุดมีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นระดับมาก ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรเสริมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทย การสื่อสาร อิสลามศึกษา

Dissertation title: Development of an Enrichment Curriculum to Enhance Thai Communication Skills Usage for Islamic Teachers in Schools of the Three Southernmost Provinces.

Researcher: Mrs. Yupawan Srisawat; **ID:** 4502100029; **Degree:** Doctor of Philosophy;

Dissertation advisors: (1) Dr. Nuanjid Chaowakeratipong, Associate Professor; (2) Dr. Kosol Meekun, Associate Professor; (3) Dr. Apirak Anamarn; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop an enrichment curriculum to enhance Thai communication skills usage for Islamic teachers in schools of three southernmost provinces; and (2) to evaluate quality of the enrichment curriculum to enhance Thai communication skills usage for Islamic teachers in schools of three southernmost provinces.

The research process was composed of two phrases: Phase One was the development of the enrichment curriculum, which included the following activities: studying the fundamental data in order to develop the curriculum; developing the first draft of the curriculum; and improving and revising the first draft based on recommendations. The research sample employed for development of the enrichment curriculum consisted of 10 purposively selected Thai language experts and curriculum and instruction experts. The employed research instruments were the first and second drafts of the enrichment curriculum. Statistics employed for data analysis were the mean and standard Deviation. Phase Two was the quality evaluation of the developed enrichment curriculum. The research sample employed for quality evaluation of the developed enrichment curriculum consisted of 30 randomly selected Islamic Studies teachers in three Southernmost Provinces who enrolled in the Graduate Diploma Program of Teacher Profession at Princess of Naradhiwas University in the first semester of the 2012 academic year. They were tested on their Thai communication skills usage to classify them into three groups of high, moderate, and needed improvement based on their Thai language usage competency level. As a result, 21 teachers whose Thai language usage skills were at the moderate and needed improvement levels were identified. The research instruments were an assessment form on Thai communication skills usage, two parallel versions of an assessment form on Thai communication skills usage via the use of communication situations, and an assessment form on satisfaction with the organized Thai language instruction. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that (1) the developed enrichment curriculum to enhance Thai communication skills usage was composed of two learning packages each of which required 30 hours of instruction; the first package contained learning contents on basic principles of Thai communication skills usage for learners whose Thai communication skills usage was at the needed improvement level; the second package contained learning contents on practicing Thai for communication skills usage emphasizing activities for practicing listening, speaking, reading, and writing skills for learners whose Thai communication skills usage was at the moderate and needed improvement levels; also, ethical and moral principles were integrated into the activities of the developed enrichment curriculum; and (2) results of the try-out of the developed enrichment curriculum to enhance Thai communication skills usage showed that the post-learning achievement of the learners was significantly higher than their pre-learning counterpart; the learners' post-learning Thai communication skills usage was significantly higher than their pre-learning counterpart, with the skills usage level in the needed improvement group, after learning from the two packages of the enrichment curriculum, being increased to the moderate level, and the skills usage level in the moderate level group, after learning from the second package of the enrichment curriculum, being increased to the high level; the post-learning Thai communication skills usage as a whole of the learners in the sample was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level; and the learners were satisfied with the instructional activities as a whole in the enrichment curriculum at the highest level.

Keywords: The enrichment curriculum of Thai skills usage, Communication, Islamic Studies

กิตติกรรมประกาศ

การทำคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจิตต์ เชาวศิริพิพจน์ รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ และอาจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำคุษฎีนิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุจิตต์ เพียรชอบ ประธานกรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ เล็กวิไลกรรม การผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการสอบ ที่ให้ความกรุณาช่วยเติมเต็มคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณอาจารย์ณนุช คงพุด อาจารย์รุ่งอรุณ แซ่สีแดง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือใน การสอน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรรวมทั้งเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอน ภาษาไทย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรงค์ พลาศัย อธิการบดี มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมพร ไชยะ ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ให้โอกาสได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ รุ่นที่ 10 และรุ่นที่ 11 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำ ขอขอบคุณอาจารย์ ชื่นใจ สุกปาน ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและที่สำคัญยิ่งคือ คุณพ่อเพียร อักษรวงศ์ แม้ว่าท่าน จะเสียชีวิตไปแล้วก็ตาม ขอขอบคุณคุณแม่ละเมียด อักษรวงศ์ที่ท่านให้กำเนิดและให้โอกาส ทางการศึกษา ขอขอบคุณพี่และน้องโดยเฉพาะครอบครัว “ศรีสวัสดิ์” ดร. สุพัฒน์ ศรีสวัสดิ์ ลูกๆทั้ง สามคน นายใบทอง ศรีสวัสดิ์ นายใบตาล ศรีสวัสดิ์ และนางสาวใบเตย ศรีสวัสดิ์ ที่คอยให้กำลังใจ ตลอดมา

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สนับสนุน บางส่วนขอขอบคุณ และขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำคุษฎีนิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน

ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
นิยามคำศัพท์.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร.....	16
ความหมายของหลักสูตร.....	16
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	17
การพัฒนาหลักสูตร.....	18
การนำหลักสูตรไปใช้.....	30
การประเมินหลักสูตร.....	33
หลักสูตรเสริม.....	44
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรเสริม.....	44
หลักเกณฑ์ในการสร้างหลักสูตรเสริม.....	46
รูปแบบของหลักสูตรเสริม.....	50
การประเมินหลักสูตรเสริม.....	52

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	54
ความสำคัญของภาษา	55
กระบวนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	56
วัตถุประสงค์ในการสอนภาษาไทย	59
ขั้นตอนการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	61
บทบาทของครูในการสอนภาษาไทย	62
แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาไทย	63
การสอนภาษาเพื่อพัฒนาทักษะ	68
การประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	89
งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรเสริม	89
งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย	92
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	98
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร	98
ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง	111
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง)	115
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	118
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร	119
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	132
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	132
ผลการร่างหลักสูตรเสริม	133
ผลการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริม	134
ผลการปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรเสริม	139

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร	
สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	139
การเตรียมความพร้อมก่อนทดลองใช้หลักสูตรเสริม	140
การทดลองใช้หลักสูตรเสริม	142
ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมและข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการและนักพัฒนาหลักสูตร	21
ตารางที่ 3.1 Matrix 5 ขั้นตอนในการทำวิจัย การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	127
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 1	135
ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 1	136
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2	137
ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2	138
ตารางที่ 4.5 มूलทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	145
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบคะแนนระดับทักษะที่ได้จากการประเมินระดับทักษะการใช้ ภาษาไทย ในการสื่อสาร ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม 2 ชุด (ชุดที่ 1 และชุดที่ 2)	149
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบคะแนนระดับทักษะที่ได้จากการประเมินระดับทักษะการใช้ ภาษาไทย ในการสื่อสาร ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2	151
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม ชุดที่ 1 และชุดที่ 2	154
ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานจากการเรียนหลักสูตรเสริม ชุดที่ 1 และชุดที่ 2	155
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2	156
ตารางที่ 4.11 การทดสอบสมมติฐานจากการเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2	157
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจของผู้เรียน ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร	158

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพที่ 2.1 แสดงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของทาบา (Taba, 1962).....	26
ภาพที่ 2.2 แสดงการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของวิชช วงษ์ใหญ่ (2535).....	29
ภาพที่ 2.3 จุดเน้นในการสอนระหว่างหลักสูตรปกติกับหลักสูตรเสริม.....	51
ภาพที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ของความคิดกับทักษะการรับสารและทักษะการส่งสาร (อัจฉรา ชีวพันธ์ 2549: 11)	57
ภาพที่ 2.5 การเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ แนวคิด และภาษา ที่มา (Piaget, 1965: 162 ; Stauffer, 1980: 208)	68
ภาพที่ 3.1 แสดงแผนผัง (Mapping) สรุปปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของ ผู้สอนอิสลามศึกษา.....	105

